

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (43)

**СПЕЦВИПУСК
ДО ТИЖНЯ НАУКИ**

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 2 (43)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 10 від 18 травня 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкара С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 2(43) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 194с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

<i>Шершун Галина</i> , Екологічні реформи України на шляху до ЄС	5
--	---

НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

<i>Артемчук Валерія</i> , Освітній проект «Еко-халабуди» шляхи реалізації освіти для сталого розвитку в практику роботи закладу дошкільної освіти	6
<i>Кротюк Марія</i> , Фізичне виховання в закладі дошкільної освіти як основа формування здоров'я дітей дошкільного віку	12
<i>Перожиж Зоряна</i> , Моральне виховання дітей дошкільного віку за допомогою гри	15
<i>Рудь Яна</i> , Підготовка дітей дошкільного віку до школи за допомогою НМК «Буду вправним першачком»	17
<i>Балаба Яна</i> , Історичний вектор розвитку морального виховання дітей дошкільного віку	23
<i>Вознюк Віталіна</i> , Роль родини у формуванні особистості дітей раннього та передшкільного віку	27
<i>Гвоздинська Альона</i> , Предметний світ дітей дошкільного віку через призму інноваційних педагогічних технологій	29
<i>Титаренко Катерина</i> , Творчі ігри як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку	33
<i>Гуменюк Ольга</i> , Розвиток мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку шляхом вивчення англійської мови	36
<i>Заїкіна Наталія</i> , Особливості ігрової діяльності дітей раннього дошкільного віку	39
<i>Камінська Ангеліна, Токар Любов</i> , Особливості виховання патріотизму у дошкільників в світлі сучасності	42
<i>Ключківська Карина</i> , Розвиток дошкільної освіти у педагогічному просторі України	46
<i>Козинець Олена</i> , Зарубіжний досвід дошкільного виховання	49
<i>Крисько Оксана</i> , Впровадження засобів казкотерапії з метою розвитку мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку	52
<i>Кузнєцова Аліна</i> , Організаційно-педагогічні умови формування у дітей дошкільного віку навичок здорового способу життя	54
<i>Кузьменко Тетяна, Токар Любов</i> , Українська народна іграшка як засіб морального виховання дітей дошкільного віку	56
<i>Купрата Лілія</i> , Розвиток морального виховання дітей дошкільного віку через призму педагогіки Марії Монтессорі	59
<i>Любченко Анна</i> , Особливості спілкування дітей раннього та передшкільного віку у різновікових групах закладів дошкільної освіти	61
<i>Мальченко Марія</i> , Моральне виховання дітей раннього передшкільного віку засобами казки	64
<i>Михальчук Ольга</i> , Становлення і розвиток дошкільної освіти у другій половині XX – початку XXI століття	67
<i>Ольхович Тетяна</i> , Розвиток морального виховання в умовах сучасної дошкільної освіти	70
<i>Погойдаш Вероніка</i> , Сучасні підходи взаємодії дошкільного закладу з родиною	73
<i>Пугаченко Олена</i> , Історичний розвиток гармонійного виховання дітей дошкільного віку	75
<i>Рекута Тетяна</i> , Використання інноваційних педагогічних технологій у логопедичній практиці з дітьми дошкільного віку	79
<i>Скалецька Діана</i> , Засоби масової інформації як фактор впливу на особистість дитини дошкільного віку	81
<i>Чеканцова Зоя</i> , STREAM – освіта дітей дошкільного віку як вектор інтегрованого навчання і виховання	84
<i>Тимошенко Альона</i> , Розвиток естетичного виховання дітей дошкільного віку	87
<i>Мокра Оксана</i> , Адаптація дітей дошкільного віку до навчання в школі шляхом співпраці батьків та закладу дошкільної освіти	89
<i>Федоришин Оксана</i> , Основи економічного виховання дітей дошкільного віку	92
<i>Щербатюк Катерина</i> , Ознайомлення з рідним містом як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	94

ПСИХОЛО-ПЕДАГОГІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ

<i>Беспечна Анастасія</i> , Національно-патріотичне виховання учнів в системі роботи класного керівника	97
---	----

<i>Дякова Вікторія</i> , Характеристика провідних напрямів формування здорового способу життя школярів у освітньому процесі	100
<i>Зінченко Сніжана</i> , Організація партнерської взаємодії закладів освіти та сім'ї	104
<i>Михальчук Олеся, Мінова Єлизавета</i> , Використання інформаційно-комунікаційних технологій для організації самостійної роботи учнів основної школи в умовах дистанційного навчання	108
<i>Пономаренко Марія, Надкернична Любов</i> , Формування ключових компетентностей молодших школярів в умовах сучасної інноваційної освіти	111
<i>Вацак Крістіна</i> , Криптичне мислення сучасного педагога як складова його професійної компетентності	114
<i>Клименченко Наталія</i> , Комунікативний портрет вчителя	117
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З ІНОЗЕМНИХ МОВ</u>	
<i>Головська Ірина</i> , Використання техніки колажування у підготовці майбутніх вчителів до інтерактивної взаємодії з учнями на уроці іноземної мови	120
<i>Андрусенко Софія</i> , Тестування як ефективний засіб організації контролю вивчення англійської мови	123
<i>Гуркало Владислава</i> , Україномовні еквіваленти англійських фразеологізмів з онімів	126
<i>Кушнір Аліна, Вовк Анастасія</i> , The Beatles: Liverpool Accent	130
<i>Поліщук Інна</i> , Ігри як засіб розвитку фонетичної компетентності учнів молодшого шкільного віку ..	132
<i>Синчук Діана</i> , Робота з пісенним матеріалом на уроках іноземної мови як засіб формуванні граматичної компетентності учнів основної школи	137
<i>Хоменко Юлія</i> , Проблематика перекладу політичних текстів	141
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	
<i>Василевич Інна, Багрій Тетяна</i> , Розвиток професійної компетентності та практична діяльність вчителя української мови та літератури	145
<i>Козяр Міла</i> , Функціональне навантаження назв тварин в українських народних піснях	148
<i>Собчук Вікторія</i> , Особливості проведення уроків зарубіжної літератури з використанням інтерактивних технологій навчання	151
<i>Сілко Діана</i> , Фольклоризм української літератури як дескриптивний код	154
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Фольклорні образи та мотиви у творчості Тараса Шевченка	157
<i>Яременко Ярослава</i> , Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість»	161
<u>НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА</u>	
<i>Любчик Катерина</i> , Феномен і культурологічна місія проекту «musica sacra ukraine: партесний вимір»	163
<i>Гончар Тетяна, Чорна Наталія</i> , Організація театралізованої діяльності на уроках музичного мистецтва в ЗЗСО: вітчизняний та зарубіжний досвід	165
<i>Вилко Дарія</i> , Моделювання проблемних ситуацій як ефективний засіб розвитку пізнавальної активності учнів на уроках музичного мистецтва	169
<i>Чеховська Дарина</i> , Педагогічні засади розвитку мотиваційної сфери особистості музично-обдарованих учнів	172
<u>НАУКОВА ЛАБОРАТОРІЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ</u>	
<i>Кальніченко Наталія</i> , Особливості викладання методики трудового навчання у студентів педагогічного коледжу з урахуванням вимог НУШ	174
<i>Валевська Ольга</i> , Підходи та стратегії навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної освіти зрівняння методик вітчизняних та зарубіжних дослідників	176
<i>Юртин Вікторія</i> , Підготовка майбутніх вихователів до роботи в умовах інклюзивної освіти	180
<u>ВІДОМІ ІМЕНА</u>	
<i>Козлова Олена</i> , Тема: «Богдан Хмельницький, як політик і людина», практичне заняття	182
<i>Яковенко Тетяна, Форостяна Катерина</i> , Михайло Драї-Хмара як представник українського неокласицизму	186
<i>Цимбал Тетяна</i> , Педагогічна система М. Монтессорі	189
<i>Вимоги до підготовки науково-методичних статей збірника «вісник науково-методичних досліджень» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу</i>	193

ОБРАЗНИЙ СВІТ ПОЕМИ МАКСИМА РИЛЬСЬКОГО

«МАНДРІВКА В МОЛОДІСТЬ»

УДК 821.161.2-1.09 рильський

ЯРЕМЕНКО ЯРОСЛАВА

студентка філологічного факультету Комунального закладу вищої освіти

«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Abstract: Poet, translator, scientist, public figure Maksym Tadeyovych Rylskyi is a true chronicler of the tragic era of the history of the Ukrainian people of the 20th century. The synthesis of individual and universal beginnings in the poems of the neoclassical poet, the image of a person with the consciousness of a citizen, whose lyrical self consciously represents its genetic code, are the pillars of Maksym Rylskyi's originality. The article examines the figurative world of Maksym Rylskyi's poem "Journey to Youth" in terms of the conceptual foundations of the formation of his poetic talent in its neoclassical and symbolist expression in the context of the artist's biography and the development of Ukrainian spoken word art of the 20th century.

Keywords: historicism of creativity, autobiography, absolute creative freedom, aesthetics of "great simplicity", Ukrainian neoclassicism, evolutionist culture.

Актуальність. Оптимістична концепція творення портрету людини на тлі доби, поєднання розлогих, емоційних роздумів та любовних переживань, що характеризують поему Максима Рильського "Мандрівка в молодість", заслуговують на особливе пошанування та вивчення в системі шкільної освіти. Однак, поема не отримала належного поцінування через ряд причин, зокрема й ту, що довгий час в підрядянській Україні було не дозволено реабілітувати чисто мистецькі, політично незаангажовані твори видатних митців. Зважаючи на недостатню з'ясованість проблеми висвітлення образно-структурного та естетичного змісту поем Максима Рильського, тема дослідження: «Образний світ поеми Максима Рильського «Мандрівка в молодість», безперечно, є актуальною.

Аналіз наукових досліджень. Дослідженням творчості Максима Рильського, зокрема його поеми «Мандрівка в молодість» активно займалися відомі українські літературознавці, такі як В. Агеєва, Л. Булаховський, М. Зеров, В. Зінич, І. Ільєнко, В. Костюченко, В. Левицька, В. Неділько, Л. Новиченко, Б. Остапенко, Д. Павличко, Т. Яценко та інші, що розглянули біографічні, народознавчі, фольклорні та релігійні аспекти поезики Максима Рильського. Творчість видатного українського майстра слова і нині є предметом актуальних наукових обговорень і дискусій, що й зумовлює доцільність даної статті [3, с. 56].

Мета публікації полягає у цілісному висвітленні образного та філософського світу поеми Максима Рильського "Мандрівка в молодість" та значення його творчості для розвитку української сучасної літератури

Виклад основного матеріалу. Максим Тадейович Рильський – один з найвидатніших поетів ХХ сторіччя. Його творчість відзначається різноманітністю тем і образів. У ній відбилися найкращі українські народні традиції, які у поєднанні із оригінальною образністю поета витворили яскраву особистість в історії української літератури ХХ ст. Поет, перекладач, вчений, громадський діяч, він все своє життя присвятив служінню рідній культурі. Поезія Максима Рильського – зразок високої політичної культури, яка акумулює в собі кращі традиції української та європейської літератури в цілому. Як перекладач Максим Рильський є основоположником української школи перекладу. Як вчений, він упродовж двадцяти років очолював Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії. Його поетична творчість відзначається багатством тем, жанровою різноманітністю, досконалою технікою вірша. Кращим поетичним творам Рильського, великого майстра і чарівного володаря слова, властива мудрість простоти і дохідливості. У них висвітлено життя й діяльність людини, її найскладніші почуття та переживання відтворені з легкістю і невимушеністю народної пісні. Все це характеризує Рильського як справжнього народного письменника і забезпечує все зростаючий успіх його творам [2, с. 80].

На долю Рильського випав страшний та жахливий життєвий досвід. На початку 1920-х, письменник ледь не загинув у Болотянній Лукрозі, що під Києвом, де він вчителював і його мали вполювати чекісти. Згодом, у 1930 році його саджають у в'язницю, а потім, у період війни, Рильський пише свою дуже зворушливу і правдиву

біографічну поему «Мандрівка в молодість», яка стане однією з найкращих поем ХХ століття.

У ній поетові, відірваному від України, схотілося з усією щирістю розповісти про початок свого життєвого шляху, про ту пору, коли він жив, як «сучасності короткозорий син», коли, за його визнанням, його світогляд був сумішшю ліберального демократизму батьків з впливами «занепадницьких» гуртків «золотої молоді». Поет не виправдовував цього, але й не осуджував. Про своє дитинство і юність він розповів так, нібито прожиті роки не перетворили його самого на "нову людину" радянської доби. Панівним у поемі стало почуття безмежного гуманізму і всепрощення. Але тогочасне матеріалістичне розуміння дійсності вимагало партійності в оцінках і виключало об'єктивістський підхід до життя, тому поема не раз піддавалася грубій критиці [1, с. 47].

Поетичний світ Максима Рильського вчувається у суворому зверненні до найвищого суду, перед яким постав ліричний герой «Мандрівки в молодість»:

«Чи в час, коли твої сивіли скроні,
Ти міг сказати, що перша сивина
Не тільки вицвіт дикої погоні
За радістю, яка себе лиш зна,
За піснею, яка тобі лиш мила?
Чи у твоїм доробку хоч одна
Сторінка є, що кров'ю обкипіла?» [4, с. 169].

Варто відзначити, що й оповідні стратегії, і просторово-часова організація, й основні засади творення автобіографічного міфу в «Мандрівці в молодість» де в чому схожі з художніми інтенціями Довженкової «Зачарованої Десни». Міфологія земного раю в обох текстах конструється головним чином через звернення до спогадів дитинства й поетизацію природи. За Максимом Рильським, людині не уникнути спокус і гріхопадінь, але, попри все, життя очищується, підноситься й набуває небуденного сенсу завдяки мистецтву, незрадливому служінню своєму талантові.

Сюжет «Мандрівки в молодість» закріплюється поверненням до визволеної Романівки, до рідних могил, до раю дитинства, до витоків творчості. Саме тут герой має сподівання на поновлення вселенської гармонії у світі, який ніби трохи налагодився, одужав після страшних викрутів і вивихів знавіснілої історії, – і з'являється образ світового дерева й мотив вдячності долі, яка вберегла поета у тяжких випробах доби. З певністю

стверджуючи незмінність філософських засад, спадкоємність культурно-естетичних поглядів, адже вся риторика 1930-х рр. була вимушеною поступкою грубому зовнішньому примусові, доволі складно окреслити власне стильову еволюцію поета [5, с. 28].

Отож, найсвітліші хвилини з минулого, пристрасне бажання увічнити їх у слові, врятувати од забуття, перетворити особистий досвід на повноцінну частину досвіду національної української культури диктуються у творчості Максима Рильського передвоєнного та воєнного періоду ще й психологією старшого віку, коли в часто минулому тільки й можна було знайти і відряду, й ліки на завдані рани, і відчуття себезнайдення, цілісності власного життєпису, спасенної неперервності безжально крайного жорстокою історією на непокєднувані шматки індивідуального емоційного досвіду.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, розрив між реальним біографічним досвідом і його художньою репрезентацією для покоління Максима Рильського особливо травматичний, адже він поглиблювався повсякчасним культурним насильством. І представляючи у творчості 1940–1960-х рр. власну ідеальну біографію, «виправляючи» її, поет здійснює ще й автопсихоаналітичну процедуру, переписуючи до того ж і саму історію, якою вона могла і мала б бути за щасливіших обставин національного буття, по змозі повертаючи викреслені з неї факти, замовчані культурні звершення [6, с. 98].

В «Мандрівці в молодість» згаданий засіб іронічного дистанціювання – крізь прожиті десятиліття – від часами наївних, а часами й ілюзорно-фальшивих захоплень дитинства та юності так само, як і в ліриці 1940-х, уможлиблює введення у розповідь історичної, навіть і побутової конкретики, а відтак і зниженої чи просторічної лексики, коли вірогідність представлення пізнаваних речей, настанова на реалістичну предметність водночас посилює й читацьку довіру до опису емоцій, переживань, усього індивідуального досвіду ліричного героя.

Отже, саме «Мандрівка в молодість» видатного українського поета Максима Рильського засвідчили опанування нової стильової манери, істотно відмінної від неокласичного письма часів «Синьої далечини» чи «Тринадцятої весни».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Волкова М. Тема рідного краю в творчості Максима Рильського. Острого: ВНУ "Острозька академія", 2014. 47 с.
2. Коваль М. Максим Рильський: життя, творчість, мистецтво. Київ: Либідь, 2003. 80 с.
3. Павличко Д. Велетень української культури 20 ст. Максим Рильський. *народна творчість та етнографія*. 2004. Т.11, № 3. С. 54 – 57.
4. Рильський М. Мандрівка в молодість: Поема. Київ: 1933.156-171 с.
5. Стрілець В. Художня система Максима Рильського: вірші різних років. Київ: Наукова думка. 2011. С. 23-35.
6. Черняк В. Світ Максима Рильського: Нариси про поета та його творчість. Київ: Факт, 2011. 98 с.

Стаття надійшла до редакції
01 травня 2023

**ФЕНОМЕН І КУЛЬТУРОЛОГІЧНА МІСІЯ
ПРОЄКТУ «MUSICA SACRA UKRAINE: ПАРТЕСНИЙ ВИМІР**

УДК 783(477)+784

ЛЮБЧИК КАТЕРИНА

студентка факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

Науковий керівник: канд. пед. наук **АГЕЙКІНА-СТАРЧЕНКО Т.В.**

викладач КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Постановка проблеми. Останнім часом мистецька спільнота все активніше та чіткіше ставить питання національної ідентифікації. З кожним роком з'являється все більше проєктів та подій, що вивчають унікальні зразки і шукають ті неповторні особливості, які відрізнятимуть українську культуру, зокрема хорову, від пострадянського простору. Одним з таких проєктів є «Musica Sacra Ukraina: партесний вимір» від формації Open Opera Ukraine, яка займається популяризацією українського багатоголосного (партесного) співу XVII століття.

Мета статті. На прикладі аналізу проєкту «Musica Sacra Ukraina: партесний вимір» привернути увагу якомога більшої кількості виконавців та слухачів до малодослідженого спадку українського бароко – партесних концертів.

Виклад основного матеріалу. Український партесний спів – одне з найбільших досягнень національного мистецтва доби Бароко. Кандидатка мистецтвознавства, доцентка кафедри старовинної музики Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського, наукова консультантка, співаторка програми, лекторка проєкту «Musica Sacra Ukraina: партесний вимір» Євгенія Ігнатенко наголошує, що партесний спадок є вагомю часткою української музичної культури XVII-першої половини XVIII століть. Науковиця констатує, що, на жаль, цей спадок досі є малознаним, недостатньо дослідженим і

малодоступним для виконавців і слухачів. Переважна частина партесних творів перебуває в архівах, чекаючи на розшифрування, наукове опрацювання і видання. За свідченням Є. Ігнатенко нині з київської колекції партесних рукописів розшифровано, опрацьовано і видано менше 10 % творів. Те, що видано завдяки зусиллям науковців – Ніни Герасимової-Персидської, Мирослава Антоновича, Євгенії Ігнатенко, Наталії Плотнікової, Ірини Герасимової, Ольги Шуміліної – переконує в тому, наскільки прекрасною, досконалою і актуальною є українська партесна музика. Саме це й надихнуло засновників створити проєкт «Musica Sacra Ukraine: партесний вимір». В інтерв'ю відомої української музичної журналістки Аліни Плахтієнко оджна зі співорганізаторів проєкту Є. Ігнатенко зазначила його мету так: «Ми хочемо зробити цю музику сучасною і актуальною – у сенсі званою і зрозумілою частиною нашого музичного життя» [4].

«Musica Sacra Ukraine: партесний вимір» – перший проєкт, який об'єднав у співпраці науковців, музикантів, музичних журналістів та різноманітні культурні інституції, в результаті чого вдалось дослідити низку музичних творів – від етапу розшифрування рукописів до їх виконання. Хорові партії (поголосники) записувались київським знам'ям (квадратною нотацією), а текст – скорописом (тип письма, для якого характерне зв'язне написання літер у слові та велика кількість лігатур). Оскільки всі твори в архівах зберігаються